

Chordáty

Pôvod

- Zatiaľ nejasný
- Priamy predchodcovia neznámy
- Izolovaná skupina živočíchov
- Bližšie príbuzenstvo- druhoústovce(polochordáty a ostnatokožce)
- Vznik pred 500 miliónmi rokov
- **Charakteristický znak- prítomnosť chordy**

Chrbtová struna (chorda dorsalis)

- vnútorná osová kostra
- endodermálneho pôvodu
- pevná, no ohybná a pružná
- Povrazec buniek prechádzajúci chrbticovou časťou tela
- vznikla vychlípením chrbtovej strany tráviacej rúry
  1.   Fylogeneticky staršie- iba počas larválneho štádia alebo celý život
  2.   Fylogeneticky najpokročilejšie - v rannej fáze ontogenézy, neskôr nahradená chrbticou so stavcami, chrupkovou/ kostennou

Rozdelenie

1. Podkmeň: **Plášťovce**- opora tela iba chorda
2. Podkmeň: **Kopijovce**- opora tela iba chorda
3. Podkmeň: **Stavovce**- okrem chordy aj chrbtica zo stavcov

Podkmeň: Plášťovce (Tunicata)

- Povrch tela- pokožka produkuje plášť(tuniku) z tunicínu (polysacharid)
- OS- otvorená (niektoré druhy bez OS)
- VS- bez orgánov, pomocou nefrocytov- bunky v okolí čreva
- RS- hermafroditi, nepriamy vývin s larvárnou periódou

Triedy Plášťovcov

1.Ascídie

2.Salpy

3.Vršovky

Trieda: Ascídie (Ascidiacea)

- Prisadnutý spôsob života
- Nepriamy vývin: **Vajíčko → žubrienkovité larvy(s chordou, voľne plávajúce)→ dospolec(chorda zaniká)**
- RS- hermafrodity, tvorba jednopohlavných kolónií, väčšina sa rozmnožuje aj nepohlavne, vysoká regeneračná schopnosť
- DS- žiabrový vak
- TS

1. endostyl(pozdĺžna ryha na brušnej strane hltana so žľaznatými a bičikátymi bunkami)
  2. spôsob získavanie potravy- filtrovanie vody
  3. pažerák, žalúdok, črevo
- OS- otvorená
  - NS- mozgové ganglium a periférne vlákna

Trieda: Salpy(Thaliacea)

- Tvoria súčasť planktónu (až do hĺbky 5000m, v teplých vodách)
- Rôsolovitá tunika
- Zložitá ontogenéza(striedanie períód a fáz, pohlavných a nepohlavných generácií)
- Chorda iba počas larválnych štádií
- TS- prijímací otvor-hltanová dutina-pažerák-žalúdok-črevo-kloaková dutina
- NS- redukovaná na mozgové ganglium s periférnymi vláknami

Trieda: Vršovky (Copepata)

- Vo všetkých moriach pri povrchu
- V dospelosti žijúce samotársky v rôsolovitých schránkach
- Schránka so siečkou na zachytávanie potravy
- RS- pohlavne
- Vývin: žubrienkovité larvy
- Chorda aj v dospelosti

Podkmeň: Kopijovce (Cephalochordata)

- Mimoriadne tenké telo po bokoch sploštené
- Vzhľad malých priehľadných rybiek
- Žijúce zahrabané na morskom dne
- Bez očí a čeľustí
- 2 plutvové lemy
- Opora tela chorda tiahnúca sa celým telom
- Bočný párový sval tvorí 60 myomérov (segmentov)
- TS
  1. ústna dutina- hltan-pažerák-črevo-análny otvor
  2. Endostyl
  3. Bez žalúdka
  4. Na začiatku čreva- črevový výbežok(funkcia pankreasu)
  5. Potrava filtrovaním vody
- DS- žiabrové štrbiny, okoložiabrový priestor tvorí 2/3 tela
- NS- miecha, mozgová komora, 2 páry periférnych nervov
- RS- gonochoristi, nepriamy vývin s larvou
- VS- protonefrídie